

**МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
НАУКОВИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ ГУРТОК
«ПЕРСПЕКТИВИ ОСВІТНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ»**

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

**Збірник тез доповідей
IV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції**

МУКАЧЕВО
27 ВЕРЕСНЯ 2023 РОКУ

УДК 373.3/.5.015.31:159.923(477)(043.2)

*Розглянуто і схвалено кафедрою теорії та методики початкової освіти
Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від 29 вересня 2023 року)*

Рецензенти:

Кіліченко Оксана Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової освіти, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ).

Кравченко Тетяна Миколаївна, PhD, доктор філософії в галузі Освіта/Педагогіка, викладач кафедри англійської мови, літератури та методики іноземних мов, Мукачівський державний університет (м. Мукачево).

Наукове консультування і редагування:

доктор педагогічних наук, професор Товканець Ганна Василівна.

H74

Нова українська школа: стратегія розвитку особистості: збірник тез доповідей IV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (27 вересня 2023 р., Мукачево) / За заг. ред. Г. В. Товканець. Мукачево: Вид-во МДУ, 2023. 130 с.

У збірнику представлено тези доповідей учасників студентської науково-практичної конференції «Нова українська школа: стратегія розвитку особистості», в яких розкрито актуальні питання реалізації сучасних підходів до освітнього процесу в умовах Нової української школи.

Видання розраховане на науковців, викладачів, студентів, які займаються проблемами розвитку особистості і стратегії розвитку Нової української школи.

Редакційна група:

Товканець Г. В. – д. пед. н., завідувачка кафедри теорії та методики початкової освіти Мукачівського державного університету, Сідор Ю. І. (ПО-3), Недосека І. Р. (ПО-2), Нестерук А. А. (ПО-2), Чорноморець А. О. (ПО-2), Сарканич К. В. (ПО-4), Мороз М. В. (ПО-21сп).

Відповідальність за достовірність фактів, цитат,
цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

és a sportteljesítmény előtérbe helyezésével a tanulmányi eredményességük csökkenéséhez is hozzájárulnak [5].

Felhasznált irodalom:

1. Bander Katalin – Galántai Júlia (2015): Az eredményesség dimenzió és háttértényezői intézményi szemmel. In: Szemerszki Marianna (2015): Eredményesség az oktatásban. Budapest, Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet, 93–121.
2. Engler Ágnes (2014): Hallgatói metszetek. A felsőoktatás felnőtt tanulói. Debrecen, Debreceni Egyetem Felsőkutatói Kutató és Fejlesztő Központ.
3. Engler Ágnes (2015): Családkultúra és eredményesség. In: Pusztai Gabriella – Kovács Klára: Ki eredményes a felsőoktatásban? Nagyvárad-Budapest, Új Mandátum Kiadó, 152–160.
4. Kovács Klára (2015): A sportolási szokások és a tanulmányi eredményesség egy határmenti régió hallgatóinak körében. In: *Educatio* 2015/2, 130–138.
5. Kovács Klára (2016): A sportolás hátránykompenzáló szerepe a tanulmányi eredményességre gyakorolt hatása révén. In: Kovács Klára: Sport és inklúzió. Debreceni Egyetem, Egészségügyi Kar, Gerontológia Tanszék, 5–7.
6. Pusztai Gabriella (2014): „Nem biztos csak a kétes a szememnek...” Hallgatói eredményességi koncepciók és mutatók a felsőoktatás-kutatásban. In: Nagy Péter Tibor – Veroszta Zsuzsa: A felsőoktatás kutatása. Budapest, Gondolat, 1–13.

Sарканич К.В., здобувачка вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта, група ПО-4 Мукачівського державного університету;
Науковий керівник:
к. п. н., доц. Лалак Н.В.

РОЛЬ СІМ'Ї У СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДИТИНИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Розвиток сучасної України та інтеграція у Європейський простір значною мірою впливають на формування її освітньої політики. Особливо це питання стосується забезпечення права дітей з ООП на навчання та повноцінне життя. Прийнявши Саламанкську декларацію про політику, принципи і практичну діяльність у сфері освіти осіб з ООП (Саламанка, Іспанія, 1994 р., ЮНЕСКО), усі країни світу постали перед проблемою удосконалення їхньої системи навчання, виховання та соціальної адаптації. Аби уникнути словесної дискримінації, дітей з порушеннями психофізичного розвитку стали називати такими, що мають особливі освітні потреби [3, с. 132].

Аналіз літератури з проблеми дослідження дає підстави стверджувати, що в розвитку дитини з ООП можна визначити кілька етапів соціалізації. Зокрема, перший – входження дитини в соціум. На цьому етапі соціалізація дитини ООП не може бути досягнута без залучення до цього процесу її батьків. У родині складаються перші уявлення про моральні цінності, характер взаємостосунків між людьми, формуються

перші життєві компетентності. У зв'язку з цим успішність соціалізації в сім'ї залежить від того, настільки адекватно члени родини реагують на особливості розвитку дитини [4, с. 174].

Протягом усього життєвого шляху особистості сім'я є найближчим мікросоціальним оточенням, яке опосередковує і визначає своєрідність життєдіяльності, є провідним мікрофактором соціалізації особистості. Поділяємо думку А. Колупаєвої, що основні соціалізуючі функції сім'ї полягають у забезпеченні фізичного та емоційного розвитку індивіда; формуванні статевої ідентифікації дитини; її розумовому розвитку та розвитку здібностей і потенційних можливостей; забезпеченні почуття захищеності; формуванні ціннісних орієнтацій особистості; допомозі в оволодінні нею основними соціальними нормами. Сім'я – суспільний інститут, що історично покликаний вирішувати виховні завдання. Саме в родині у свідомості дитини формуються уявлення про життєві цілі, моральні цінності, виробляються зразки поведінки [2].

В останні роки, зважаючи на впровадження інклюзивного навчання, що передбачає залучення батьків, як активних учасників освітнього процесу, виникла необхідність їх педагогізації. Фахівців цікавлять питання не лише формування у дітей нових умінь та навичок, вони розглядають сім'ю як основний стабілізуючий фактор адаптації дитини. Тому сучасним педагогам варто залучати батьків до освітнього процесу, до створення освітнього розвивального середовища, використовуючи при цьому традиційні та нетрадиційні форми роботи: зустрічі, рольові та ділові ігри, батьківські посиденьки, аукціон цікавих ідей тощо. Саме педагогічна та психологічна зрілість батьків, їхні ідеали, досвід соціального спілкування найчастіше мають вирішальне значення в розвитку дитини з ООП.

Як показує практика, не завжди умови виховання в сучасній сім'ї, на жаль, є сприятливими для розвитку і виховання дітей з особливими потребами. Окрім того, виховання таких дітей особливо складне і відповідальне. Цю відповідальність батьки зобов'язані нести перед своєю дитиною та суспільством. Якщо дитина з особливими потребами позбавлена правильного виховання, то її особистісний недорозвиток поглиблюється, а самі діти можуть стати тягарем для родини і суспільства.

Отже, сім'я – це мікросоціум, в якому формуються моральні якості дитини з особливими освітніми потребами, її відношення до людей, уявлення про характер міжособистісних взаємин. І цей факт не можна упускати як в діагностичній, так і в подальшій корекційній роботі із дитиною з проблемами в розвитку.

Список використаних джерел:

1. Соціальна педагогіка: навч. посіб. / [О. В. Безпалько, І. Д. Зверева, Т. Г. Веретенко]; за ред. О. В. Безпалько . – К.: Академвидав., 2013. – 312 с.
2. Колупаєва А.А., Савчук Л.О. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання. Видання доповнене та перероблене: на-ук.-метод. посіб. / А.А. Колупаєва, Л.О. Савчук, К.: Видавнича група «АТОПОЛ», 2011. – 274 с.
3. Тарабасова Л. Г. Соціалізація дітей з особливими потребами. Теоретико-методологічне дослідження / Л. Г. Тарабасова // Освіта осіб з особливими потребами : шляхи розбудови. – 2015. – Вип. 9. – С. 132-139.

4. Малинович Л. М. Психологічні особливості взаємодії у сім'ях, де виховується дитина з порушеннями в розвитку // Збірник тез науковопрактичної конференції з міжнародною участю «Психологія національної безпеки», 25 квітня 2017 р. [Текст] – Львів: «СПОЛОМ», 2017. С. 174–176.

Свищо С. М., Масляник Л. В.
здобувачі вищої освіти спеціальності 013 «Початкова освіта»,
група ПО-21сп Мукачівського державного університету;
Науковий керівник :
к.п.н., доц. Лалак Н. В.

АСИСТЕНТ УЧИТЕЛЯ ЯК ЧЛЕН КОМАНДИ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ДИТИНИ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ

Організація освітнього середовища для дітей з особливими потребами – одна з найбільш актуальних та дискусійних проблем педагогіки в контексті сьогодення. Нова українська школа має бути школою для всіх. Тому, щоб у кожному ЗЗСО відбувалася успішна соціалізація дітей з особливостями розвитку, має бути створене універсальне безбар'єрне розвивальне середовище [2].

Соціально-педагогічний супровід дитини з особливими освітніми потребами у навчальному закладі здійснює команда фахівців, до складу якої входить і асистент вчителя. Асистент учителя – це посередник між дитиною з особливостями розвитку та іншими дітьми і дорослими в освітньому середовищі. Для того, щоб умови знаходження дитини в закладі освіти були по-справжньому комфортні та мотивували її на розвиток, робота асистента (як і будь-якого іншого дорослого, який працює з дитиною з ООП) повинна ґрунтуватися на принципах взаємодії всіх членів команди супроводу.

Відповідно до посадових обов'язків, які розроблені у зв'язку із введенням посади асистента вчителя до Типових штатних нормативів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки від 06.12.2010 р. № 1205 – асистент учителя забезпечує соціально-педагогічний супровід дитини з особливими потребами: разом з учителем класу виконує навчальні, виховні, соціально-адаптаційні заходи, запроваджуючи ефективні форми їх проведення, допомагає дитині у виконанні навчальних завдань, залучає учня до різних видів навчальної діяльності; у складі групи фахівців приймає участь у розробленні та виконанні індивідуальної програми розвитку дитини; адаптує навчальні матеріали з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими потребами.

Тобто асистент вчителя повинен стати модератором та найкращим другом і помічником для дитини з ООП. Роботі з учнем з особливостями психофізичного розвитку повинна передувати індивідуальна бесіда з батьками дитини, для того щоб дізнатись більше про нозологію, обрати правильний підхід для спілкування з дитиною, зрозуміти, на що варто звертати увагу. Це пов'язано з тим, що тільки батьки зможуть надати достовірну і правдиву інформацію про дитину, так як вивчають її кожного дня з самого народження.

Свищо С. М., Масляник Л. В., Лалак Н. В. Асистент учителя як член команди соціально-педагогічного супроводу дитини з особливими потребами.....	98
Симканич О.І., Король Н.В. Інноваційні технології формування професійної компетентності педагога Нової української школи.....	100
Сідор Ю. І., Кузьма-Качур М. І. Сутнісна характеристика спостереження як методу формування природничої компетентності молодших школярів.....	102
Сідор Ю. І., Товканець Г. В. Розвивальне освітнє середовище початкової школи у формуванні ціннісних орієнтацій молодших школярів.....	104
Скрипка О. Ю., Лагола І. М. Використання інноваційних технологій під час вивчення прозових жанрів на уроках літературного читання в 3 класі.....	107
Співак Р.Ю., Пасько К. М. Психологічні особливості розвитку стресостійкості у студентів...	110
Строкоус Т. О., Білюк О. Г. Комплексний підхід при корекції заїкання у дітей молодшого дошкільного віку.....	111
Товтин Х. В., Лакатош М. В., Лалак Н. В. Використання літературної спадщини В. Сухомлинського в освітньому процесі початкової школи.....	115
Ху Сіньї, Пасько К. М. Психолого-педагогічні аспекти адаптації молодших школярів до навчання.....	117
Чорноморець А. О., Товканець Г. В. Формування ключових компетентностей в учнів початкових класів як вимога часу.....	118

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>